

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 511/2018-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditsša (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] [REDAKČIA], zastúpenej advokátom Mgr. Marcelom Kandrikom, advokátska kancelária, Grešova 7, Prešov, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 13 Co 161/2014-239, 13 Co 162/2014-239 zo 16. marca 2016, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 12/2017 z 26. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 12/2017 z 26. júna 2018 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 12/2017 z 26. júna 2018 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý nahradit' [REDACTED] trovy konania v sume 498,55 € (slovom štyristodevät'desiatosem eur a päťdesiatpäť centov) na účet jej právneho zástupcu Mgr. Marcela Kandrika, advokátska kancelária, Grešova 7, Prešov, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. septembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 Co 161/2014-239, 13 Co 162/2014-239 zo 16. marca 2016 (ďalej len „rozhodnutie odvolacieho súdu“), ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 12/2017 z 26. júna 2018 (ďalej len „rozhodnutie dovolacieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka 15. marca 2013 podala na Okresnom súde Prešov (ďalej len „okresný súd“) žalobu proti obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej aj „pôvodná žalovaná“), ktorou sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) vo výške 3 648 € s prísl. na základe neplatnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere medzi pôvodnou žalovanou ako veriteľkou a vtedajším manželom sťažovateľky ako dlžníkom, v ktorej sťažovateľka vystupovala ako spoludlžníčka (ďalej aj „zmluva o úvere“), hoci zmluvu nikdy neuzavrela

a plnila pôvodnej žalovanej v presvedčení, že plní spoločný dlh, pričom tak urobila na nátlak pôvodnej žalovanej, ktorá ju ako dlžníčku na plnenie dlhu opakovane vyzývala.

3. Rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 127/2013-172 zo 17. septembra 2014 bolo žalobe do sumy 1 668 € s úrokmi z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 22. mája 2014 do zaplataenia vyhovené a v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka (ale aj pôvodná žalovaná, pozn.) odvolanie.

4. Rozhodnutím odvolacieho súdu bol rozsudok okresného súdu zmenený tak, že žaloba sťažovateľky bola zamietnutá vo vyhovujúcom výroku o zaplataenie sumy 1 668 € s prísl. a zamietajúci výrok rozsudku okresného súdu bol potvrdený. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala sťažovateľka dovolanie.

5. S účinnosťou od 30. júna 2016 sa právnym nástupcom obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] stala spoločnosť [REDAKOVANÉ], za ktorú na území Slovenskej republiky koná [REDAKOVANÉ] pobočka zahraničnej banky (ďalej aj „žalovaná“).

6. Rozhodnutím dovolacieho súdu bolo dovolanie sťažovateľky odmietnuté. Toto rozhodnutie bolo právnenmu zástupcovi sťažovateľky doručené poštou 19. júla 2018.

7. Podľa presvedčenia sťažovateľky napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu, ako aj napadnutým rozhodnutím dovolacieho súdu došlo k porušeniu jej označených práv podľa ústavy a dohovoru.

8. Sťažovateľka poukázala predovšetkým na to, že krajský súd v odôvodnení rozsudku opísal obsah podaných odvolaní vrátane judikatúry najvyššieho súdu a Najvyššieho súdu Českej republiky, ako aj relevantnú právnu vetu uverejneného rozhodnutia R 1/1979, ktorá pojednáva o plnení za iného. Tieto závery neboli dosiaľ v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu zmenené, ale ani inak modifikované. Následne však krajský súd vyjadril právny záver o výklade § 454 Občianskeho zákonníka, ktorý je

v príkrom rozpore s judikatúrou, na ktorú poukazovala sťažovateľka, ako aj so závermi vyplývajúcimi z judikátu R 1/1979. Výsledkom právneho názoru krajského súdu bol záver, že pasívna (správne má byť zrejme aktívna, pozn.) vecná legitimácia pre uplatnenie práva sťažovateľky na vydanie bezdôvodného obohatenia svedčí jej bývalému manželovi, a to napriek skutočnosti, že sťažovateľka plnila na výzvu pôvodnej žalovanej, ktorá ju na plnenie vyzvala ako spoludlžníčku, sama dokonca 13. júna 2014 podala proti sťažovateľke žalobu vedenú okresným súdom pod sp. zn. 8 Ro 616/2014 (neskôr sp. zn. 29 C 241/2014), a to na podklade zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej nemala sťažovateľka podľa právneho názoru krajského súdu povinnosť plniť. Pôvodná žalovaná pritom sama zmluvu o spotrebiteľskom úvere vo vzťahu k sťažovateľke ešte 10. júna 2013 písomne vypovedala.

9. Sťažovateľka ďalej argumentuje, že podľa konštantného právneho názoru všeobecných súdov ustáleného niekoľko desaťročnou nemennou judikatúrou v otázke bezdôvodného obohatenia z titulu plnenia za iného podľa § 454 Občianskeho zákonníka pre aplikáciu tohto ustanovenia je nevyhnutné preukázať, že tomu, kto plnil, ako aj tomu, komu bolo plnené, bolo zrejmé, že ide o plnenie osoby, ktorá k plneniu nemá právnu povinnosť, za osobu, ktorá túto povinnosť má. Napokon predpokladom aplikácie tohto ustanovenia je, že medzi tým, kto plnil, a tým, komu sa plnilo, bolo zrejmé, že sa plnenie deje za iného a ak ten, kto plnil, konal v domnienke, že plní svoj platný záväzok, vznikol medzi ním a medzi tým, komu bolo plnené, právny vzťah z plnenia bez právneho dôvodu (R 1/1979).

10. Vo vzťahu k zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorú sťažovateľka neuzavrela (jej podpis bol sfaľšovaný), krajský súd dospel k záveru, že je platná iba vo vzťahu k jej manželovi a voči sťažovateľke vôbec nevznikla. Krajský súd sa nijako nevysporiadal s odvolacou argumentáciou sťažovateľky a s judikatúrou, na ktorú poukázala. Záver o čiastočnej platnosti spotrebiteľskej zmluvy iba vo vzťahu k jednému z dlžníkov, ak podpis druhého bol sfaľšovaný a sám veriteľ si vymienil, že zmluvu musia uzavrieť obaja manželia, je podľa sťažovateľky arbitrárny, nelogický a nespravodlivý.

11. Krajský súd svojím rozsudkom založil podľa sťažovateľky právny a faktický stav, výsledkom ktorého je skutočnosť, že sťažovateľka, ktorá úver nikdy nečerpala, jej podpis bol na zmluve preukázateľne sfalšovaný a pôvodná žalovaná ju na plnenie opakovane vyzývala, ba dokonca ju ako dlžníčku žalovala na súde, napokon sama zaplatila sumu 3 648 € a jej bývalý manžel bol vďaka námietke premlčania úspešný. Pôvodná žalovaná tak dostala plnenie od osoby, ktorá sa proti svojej vôli a bez svojho vedomia stala solidárne zaviazanou dlžníčkou, ktorá plnila voči nej neexistujúci dlh.

12. Vo vzťahu k sťažovateľkou napadnutému výroku o zamietnutí časti jej žaloby neuviedol krajský súd žiadne odôvodnenie, odkázal iba na § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý sa paradoxne týka povinnosti všeobecného súdu na verejné vyhlásenie rozsudku spolu s odôvodnením a poučením.

13. Najvyšší súd vo svojom uznesení uviedol, že sťažovateľka síce formálne označila za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), no vychádzajúc z obsahu jej dovolania, konkrétne neuviedla, ktorú právnu otázku riešil krajský súd nesprávne a v čom táto nesprávnosť spočíva. Namietala nesprávne hodnotenie dôkazov, namietala teda skutkové závery. Ďalej podľa najvyššieho súdu v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania a len konkrétne označenie právnej otázky korešpondujúce s právnym posúdením veci, ktorú podľa sťažovateľky riešil krajský súd nesprávne, umožňuje najvyššiemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu, a či sa krajský súd pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

14. Z gramatického a logického výkladu § 421 ods. 1 písm. a) CSP nepochybne vyplýva povinnosť dovolateľa v dovolaní presne uviesť, ktorý konkrétny judikát (uverejnené rozhodnutie) nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí. V danom prípade sťažovateľka uviedla konkrétne stanovisko najvyššieho súdu R 1/1979, R 39/1974, ako aj právne vety viacerých rozhodnutí najvyššieho súdu a Najvyššieho súdu Českej

republiky citované opakovane vo viacerých iných rozhodnutiach najvyššieho súdu a vo viacerých odborných komentároch k Občianskemu zákonníku.

15. Sťažovateľka dôvodila, že v obsahu jej dovolania ani len náznakom pod dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nezahrnula námietku zmätočnosti. Z obsahu dovolania vyplýva opísanie právneho posúdenia veci krajským súdom vo vzťahu k výroku I krajského súdu a ďalej sa sťažovateľka podrobne venuje judikatúre, od ktorej sa podľa nej krajský súd pri právnom posúdení odklonil, aj s uvedením konkrétnych právnych viet, prečo nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za platnú iba vo vzťahu k manželovi sťažovateľky, ale že ide o absolútne neplatný právny úkon. Dovolanie sa venuje aj nesprávnemu právnomu posúdeniu vo vzťahu k výroku II rozsudku krajského súdu, a to aj napriek skutočnosti, že krajský súd vo vzťahu k tomuto potvrdzujúcemu výroku žiadne odôvodnenie neposkytol. Táto časť dovolania obsahuje taktiež konkrétne právne vety z citovanej judikatúry najvyššieho súdu, ktorú krajský súd nerešpektoval pri svojom absentujúcom odôvodnení. Sťažovateľka podrobne, argumentujúc ustálenou judikatúrou, uvádza, prečo na právny vzťah účastníkov konania nemožno aplikovať § 454 Občianskeho zákonníka, ako to urobil krajský súd.

16. V rámci uvedených skutočností je podľa sťažovateľky záver najvyššieho súdu, podľa ktorého dovolanie nespĺňa náležitosti podľa § 428 CSP, zjavne arbitrárny a neopodstatnený. Z obsahu dovolania vyplývajú všetky nevyhnutné náležitosti. Z ústavného hľadiska je neospravedliteľné a neudržateľné, aby najvyšší súd takéto dovolanie jednoducho posúdil ako neúplné, nemajúce potrebné náležitosti. Tento prístup najvyššieho súdu možno označiť ako *denegatio iustitiae*, následkom čoho boli porušené označené práva sťažovateľky. Uznesenie najvyššieho súdu nerešpektuje požiadavku riadneho, zrozumiteľne a logicky odôvodneného rozhodnutia odrážajúceho princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Je prekvapivé, arbitrárne a jeho záver je neudržateľný.

17. Sťažovateľka požaduje, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 13Co/161/2014-239;13Co/162/2014-239 zo dňa 16.marca 2016 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 13Co/161/2014-239; 13Co/162/2014-239 zo dňa 16. marca 2016 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcovi.

4. Priznáva sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie v sume 500,- € (slovom: päťsto eur), ktoré je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Základné právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 1 Cdo 12/2017 zo dňa 26. júna 2018 porušené bolo.

6. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 1 Cdo 12/2017 zo dňa 26. júna 2018 sa zrušuje.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcovi.

8. Priznáva sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie v sume 500,- € (slovom: päťsto eur), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Vyjadrenia účastníkov konania a zúčastnených osôb

18. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 511/2018-12 zo 17. októbra 2018 ju podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady

Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení platnom a účinnom do 28. februára 2019 (ďalej len „zákon č. 38/1993 Z. z.“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu. K obsahu uznesenia o prijatí ústavnej sťažnosti ústavný súd poznamenáva, že v jeho záhlaví bolo omylom uvedené, že ústavná sťažnosť smeruje aj proti postupu krajského súdu a najvyššieho súdu, hoci z petitu ústavnej sťažnosti jednoznačne vyplýva, že smeruje iba proti napadnutým rozhodnutiam oboch súdov.

19. Po predchádzajúcej výzve ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. Spr 98/2018 z 5. decembra 2018 písomne vyjadrila predsedníčka krajského súdu a rovnako aj zastupujúci predseda senátu 13 Co krajského súdu JUDr. Marek Kohút. Obaja zhodne uviedli, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu možno kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne, pričom ústavnú sťažnosť navrhli odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú. V súlade s § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. súhlasili s upustením od ústneho verejného pojednávania.

20. Po predchádzajúcej výzve ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. KP 3/2018, Cpj 61/2018 z 18. januára 2019 písomne vyjadrila aj predsedníčka najvyššieho súdu JUDr. Daniela Švecová, ktorá v relevantnej časti svojho vyjadrenia uviedla, že *„namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nie je možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na spravodlivé súdne konanie a na súdnu ochranu“*. Rozhodnutie najvyššieho súdu je riadne odôvodnené a súladné so zaužívanou praxou dovolacieho súdu. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky navrhla ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť a vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

21. Vyjadrenia predsedu krajského súdu, predsedu senátu 13 Co krajského súdu a predsedníčky najvyššieho súdu ústavný súd zaslal na prípadné zaujatie stanoviska sťažovateľke, ktorá v reakcii v prípise zo 7. februára 2019 uviedla, že po zohľadnení zaslaných vyjadrení naďalej zotrváva na podanej ústavnej sťažnosti, a to z dôvodu, že predložené vyjadrenia ničím neobhájili, resp. nevysvetlili sťažovateľkou namietané

nedostatky v napadnutých rozhodnutiach krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu. Zároveň navrhla upustiť od verejného pojednávania.

22. V súvislosti s prijatím nového zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý sa v zmysle § 246 ods. 1 tohto zákona primerane aplikuje aj na konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a s prihliadnutím na § 33 ods. 1 a § 126 zákona o ústavnom súde ústavný súd upovedomil prípisom z 27. januára 2020 o podanej ústavnej sťažnosti zúčastnenú osobu, teda žalovanú obchodnú spoločnosť ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■ a oboznámil ju s možnosťou vyjadriť sa k podanej ústavnej sťažnosti. Zúčastnená osoba sa k ústavnej sťažnosti nevyjadrila.

23. Na podklade uvedeného ústavný súd so súhlasom všetkých účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

24. Ústavná sťažnosť bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Lajosovi Mészárosovi, ktorý bol členom II. senátu ústavného súdu. Funkčné obdobie sudcu spravodajcu ako sudcu ústavného súdu skončilo 16. februára 2019. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa čl. X bodu 5 rozvrhu práce boli nevybavené veci sudcov, ktorých funkčné obdobie uplynulo 16. februára 2019, prerozdelené medzi sudcov menovaných do funkcie 10. októbra 2019, a to náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov. Vec sťažovateľky bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi, ktorý je podľa čl. II bodu 3 rozvrhu práce členom IV. senátu ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu), preto bolo o ústavnej sťažnosti rozhodnuté v tomto zložení senátu.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

25. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

26. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon o ústavnom súde, ktorý sa v súlade s § 246 ods. 1 použije aj na konanie o tejto ústavnej sťažnosti, ktoré začalo pred jeho účinnosťou.

27. Podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu. V súlade s odsekom 3 tohto ustanovenia ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže

a) prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal,

b) vrátiť vec na ďalšie konanie,

c) zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd sťažovateľa,

d) prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa, obnovil stav pred ich porušením,

e) priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

28. V zmysle § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

29. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

30. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

31. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08), a preto ich namietané porušenie možno preskúmavať spoločne.

32. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 1/03, I. ÚS 226/03). Vykladať a aplikovať zákony je

v právomoci všeobecných súdov. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (I. ÚS 19/02, I. ÚS 226/03, I. ÚS 50/04).

33. Ústavný súd ďalej považuje za žiaduce zvýrazniť v rámci formulovania všeobecných východísk, ktoré tvoria ústavnoprávny základ jeho rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky, že každému rozhodnutiu všeobecného súdu musí predchádzať taký postup, ktorý zodpovedá garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci ide o dohovor a ním garantované právo na prístup k súdu). Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že dohovor a k nemu sa vzťahujúca judikatúra predstavujú pre vnútroštátne orgány záväzné výkladové smernice pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy jednotlivých komponentov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a tým normujú rámec, v ktorom je pred týmito orgánmi možné domáhať sa rešpektovania jednotlivých aspektov „práva na spravodlivé súdne konanie“ (m. m. I. ÚS 49/01, I. ÚS 230/03).

34. K porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie môže dôjsť predovšetkým vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98).

35. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu

súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

36. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky musí brať do úvahy, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie), ktoré je v demokratickej spoločnosti natoľko favorizované, že pri jeho výkone neprichádza do úvahy (zo strany súdov) ani jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca popretie (I. ÚS 2/08).

37. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04).

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

38. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je námietka, že napadnutými rozhodnutiami odvolacieho súdu a dovolacieho súdu boli porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu namietanej arbitrárnosti, prekvapivosti a nedostatku odôvodnenia napadnutých rozhodnutí obidvoch dotknutých všeobecných súdov.

IV.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím dovolacieho súdu

39. Na účely posúdenia, či námietky sťažovateľky smerujúce proti rozhodnutiu dovolacieho súdu sú relevantné a či jej ústavná sťažnosť je opodstatnená, sa ústavný súd oboznámil s obsahom napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu, ako aj s podaným dovolaním.

40. Sťažovateľka podané dovolanie odôvodnila podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, t. j. dovolacím dôvodom nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Krajskému (odvolaciemu) súdu vytýkala nedostatky v jeho rozhodnutí spočívajúce v právnom posúdení jej nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd posúdil tento nárok podľa § 454 Občianskeho zákonníka, pričom sťažovateľka vyjadrila právny názor, že správne sa mal na skutkový stav aplikovať § 451 Občianskeho zákonníka. Ďalej namietala vyvodenie nesprávneho právneho záveru aj v tom, že zmluvou o úvere bol viazaný len bývalý manžel sťažovateľky a ona sama ňou viazaná nebola. Podľa jej názoru zmluva o úvere bola absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že jej podpis na zmluve o úvere bývalý manžel sfalšoval. V tejto súvislosti poukázala aj na rozhodnutia najvyššieho súdu týkajúce sa posudzovania nárokov plynúcich z bezdôvodného obohatenia (R 1/1979), ako aj posudzovania platnosti zmlúv uzatvorených len jedným z manželov (3 Cdo 73/2009).

41. Okrem toho dovolateľka (sťažovateľka) argumentovala aj nedostatkami v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu, ktorý vo vzťahu k potvrdzovanej časti rozhodnutia súdu prvej inštancie neuviedol žiadne dôvody, ktoré ho k tomu viedli, a konkrétne uviedla: „*Takéto zdôvodnenie odvolacieho súdu, čo do výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žaloba žalobkyne v prevyšujúcej časti zamietnutá, v jeho rozhodnutí absentuje, čo zakladá podľa žalobkyne porušenie práva na spravodlivý proces zo strany dovolacieho súdu.*“ Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k časti rozhodnutia súdu prvej inštancie sa týkalo otázky právneho posúdenia jej nároku podľa ustanovení o vrátení plnenia z bezdôvodného obohatenia

z hľadiska plnenia za iného, pričom sťažovateľka svoj nárok posudzovala ako plnenie bez právneho dôvodu. Vo vzťahu k zmeňujúcej časti rozhodnutia odvolacieho súdu sťažovateľka ako dovolateľka namietala jeho nesprávny právny názor, že finančné prostriedky poskytnuté za žalobkyňu (sťažovateľku) jej rodičmi (kde aktívna legitímácia sťažovateľky pramení zo zmluvy o postúpení pohľadávky) žalovanej je potrebné taktiež subsumovať pod § 454 Občianskeho zákonníka, a to napriek z vykonaného dokazovania preukázanej skutočnosti, že rodičia žalobkyne (sťažovateľky) plnili v domnení, že plnia jej dlh.

42. Uvedená aplikácia nesprávnych právnych predpisov krajským súdom mala za následok, že nárok sťažovateľky bol zamietnutý z dôvodu, že pasívne vecne legitimovaným v spore mal byť jej bývalý manžel, a nie veriteľ, s ktorým jej bývalý manžel zmluvu o úvere uzatvoril.

43. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí o dovolaní uviedol, že sťažovateľka neoznačila konkrétne, akú právnu otázku posúdil odvolací súd nesprávne a v čom táto nesprávnosť spočívala. Najvyšší súd zhodnotil, že namietala nesprávne hodnotenie dôkazov súdmi v základnom konaní, a uzavrel, že táto skutočnosť založila dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. d) CSP.

44. Ďalej sa najvyšší súd zaoberal namietaným nedostatkom zdôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom uviedol, že námietka nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu sa týka procesného postupu súdu a nespadá pod právne posúdenie, ale pod vady zmätočnosti podľa § 420 CSP. Nesprávne právne posúdenie aj v zmysle judikátu R 24/2017 nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

45. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti namieta arbitrárnosť, nedostatok odôvodnenia a prekvapivosť rozhodnutia dovolacieho súdu. Uvádza, že prístup dovolacieho súdu možno označiť aj ako *denegatio iustitiae*, keď sa dovolací súd odmietol zaoberať dovolaním pre nedostatok jeho náležitostí na podklade neexistujúcich dôvodov.

46. Nedostatok odôvodnenia rozhodnutia je porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a zároveň aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo vyplýva jednak z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 327/2010, II. ÚS 531/2011, I. ÚS 357/2012, III. ÚS 330/2013, II. ÚS 433/2012, II. ÚS 409/2013, IV. ÚS 341/2012), ale aj zo stabilnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Ruiz Torija proti Španielsku, Georgiadis proti Grécku, H. proti Belgicku, Suominen proti Fínsku, Helle proti Fínsku). Európsky súd pre ľudské práva v prípadoch zistenia arbitrárnosti rozhodnutia stabilne vyslovuje, že došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na riadne odôvodnenie rozsudku nie je právom absolútnym, to znamená, že súdny orgán nie je povinný dať podrobnú odpoveď na každý argument strany (Van de Hurk proti Holandsku, č. 16034/90, 19. 4. 1994, § 61). Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku č. 18390/91, 9. 12. 1994, § 30; Hiro Balani proti Španielsku, č. 18064/91, 9. 12. 1994, § 28, Georgiadis proti Grécku, č. 21522/93, 29. 5. 1997, § 43). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutie v súlade s čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť iba na základe konkrétnych okolností daného prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku, č. 18390/91, 9. 12. 1994, § 29).

47. Ústavný súd konštatuje, že argumentácii sťažovateľky je potrebné prisvedčiť. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľky, je nedostatočné, a tým aj nepreskúmateľné. K nedostatkom v argumentácii sťažovateľky vo vzťahu k uplatneniu dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP, teda vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom, sa najvyšší súd vyjadril v bodoch 11 a 12 napadnutého rozhodnutia. Nie je ale možné jednoznačne ustáliť, akými konkrétnymi nedostatkami podľa názoru dovolacieho súdu trpelo posudzované dovolanie. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol všeobecné premisy, z ktorých vychádza pri posudzovaní obsahu namietaných dovolacích dôvodov, tieto však neaplikoval na konkrétne argumenty sťažovateľky obsiahnuté v podanom dovolaní. Uzavrel, že jej argumentácia je v podstate namietaním skutkových záverov všeobecných súdov, čo nepochybne nezakladá dôvodnosť podaného dovolania podľa § 421 CSP, na druhej strane ale nie je jasné, na základe akých úvah najvyšší súd dospel k tomuto záveru. Strohá a všeobecná konštatácia o nešpecifikovaní právnej otázky a o neuvedení jej správneho

právneho riešenia v bode 12 napadnutého uznesenia je nepostačujúca, vágna a bezobsažná, nenapĺňajúca kritériá základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ako už bolo zdôraznené, súčasťou obsahu týchto práv účastníka súdneho konania je primerané odôvodnenie tých okolností a právnych otázok, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné, najmä pokiaľ sú sporovou stranou (účastníkom konania) namietané ako sporné.

48. Neurčitosť záverov dovolacieho súdu znemožňuje overiť a pochopiť správnosť uvažovania najvyššieho súdu, a to nielen ústavnému súdu, ale predovšetkým sporovým stranám, ktorým je rozhodnutie adresované a ktorým sa v prvom rade garantuje poskytovanie súdnej ochrany na určitej kvalitatívnej úrovni v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a rovnako čl. 6 ods. 1 dohovoru.

49. Ústavný súd považuje za významné, že sťažovateľka v dovolaní zrozumiteľným spôsobom polemizovala s právnym posúdením jej nároku odvolacím súdom podľa ustanovení o vydaní bezdôvodného obohatenia v prípade plnenia za iného (§ 454 Občianskeho zákonníka), pričom podľa jej názoru mal byť nárok posudzovaný ako plnenie z neplatného právneho úkonu (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka), a to vzhľadom na ňou tvrdenú absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere. V tejto súvislosti poukázala na publikované rozhodnutie R 1/1979: *„Okrem toho pri plnení bez právneho dôvodu vzniká nárok na vydanie neoprávneného majetkového prospechu tomu, kto plnil, voči tomu, komu sa plnilo, zatiaľ čo pri plnení za iného vzniká nárok tomu, kto plnil, voči tomu, za koho sa plnilo. Napokon predpokladom vzťahu podľa ustanovenia § 454 O. z. je to, že medzi tým, kto plnil, a tým, komu sa plnilo, bolo zrejmé, že sa plnenie deje za iného. Ak ten, kto plnil, konal v domnení, že plní svoj vlastný záväzok, vznikol medzi ním a medzi tým, komu bolo plnené, právny vzťah z plnenia bez právneho dôvodu a nárok na vrátenie tohto plnenia.“* Ďalej sťažovateľka formulovala v podanom dovolaní otázku posúdenia platnosti zmluvy o úvere, ktorú krajský súd posúdil len ako platnú voči bývalému manželovi sťažovateľky z dôvodu, že síce zmluva o úvere mala byť uzatvorená obomi manželmi, ale podpis manželky manžel sfalšoval. V tomto smere sťažovateľka poukázala na rozdielny právny názor vyslovený v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 73/2009 z 25. novembra 2010: *„Ak sú účastníkmi*

zmluvy o budúcej zmluve, podľa ktorej majú v budúcnosti nadobudnúť nehnuteľnosti do bezpodielového spoluvlastníctva obaja manželia, a ak nebol podpis jedného z nich jeho pravým podpisom (t.j. konajúci manžel nemal splnomocnenie na podpis druhého manžela), nemožno dospieť k záveru, že by zmluva bola uzavretá len jedným z manželov bez súhlasu druhého manžela. Ak by išlo o zmluvu o budúcej zmluve, ktorú mali uzavrieť obaja manželia a na ktorej bol podpis jedného z manželov nahradený podpisom druhého manžela bez toho, aby bol k takému úkonu druhým manželom splnomocnený (oprávnený na základe splnomocnenia manžela), treba takýto právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka považovať za absolútne neplatný.“

50. S uvedenými právnymi otázkami sa najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia nevysporiadal adekvátnym spôsobom a neposkytol sťažovateľke odpovede na jej podstatné argumenty. Ústavný súd v tomto konaní nemá ambíciu hodnotiť, či dovolacie námietky sťažovateľky zakladajú prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, čo by bolo neprípustným zásahom do rozhodovacej autonómie dovolacieho súdu v otázke posudzovania prípustnosti dovolania (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016). Za najpodstatnejší nedostatok napadnutého uznesenia považuje ústavný súd to, že dôvody, ktoré viedli najvyšší súd k rozhodnutiu o neprípustnosti dovolania sťažovateľky sú všeobecné a nedávajú odpoveď na to, prečo jej argumentácia neobstála.

51. Na základe dôvodov uvedených v bodoch 47 až 50 tohto nálezu ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1) a rozhodol o zrušení napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu (výrok 2), ktorému sa vec vráti na ďalšie konanie a rozhodovanie, čím sa vytvorí priestor pre odstránenie vytýkaných nedostatkov a nápravu porušenia práv v zmysle výroku 1 tohto nálezu. Aj keď sťažovateľka nežiadala o vrátenie veci na konanie a rozhodovanie dovolaciemu súdu, ale priamo odvolaciemu súdu, ústavný súd vzhľadom na nasledujúcu argumentáciu vo vzťahu k posúdeniu namietaného rozhodnutia odvolacieho súdu považoval toto riešenie za spravodlivé.

IV.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu

52. Ústavný súd sa vecne nezaoberal namietaným rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré bolo takisto predmetom ústavnej sťažnosti, pretože tomu v tejto veci bráni dôsledné uplatnenie princípu subsidiarity, ktorý je vyjadrený v čl. 127 ods. 1 *in fine* ústavy. K tomuto postupu pristúpil ústavný súd, rešpektujúc zásadu vlastného sebaobmedzenia a zdržanlivosti (PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011). Po vrátení veci na ďalšie konanie bude rozhodnutie odvolacieho súdu v relevantnom rozsahu na základe skôr podaného dovolania predmetom posúdenia najvyšším súdom. Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadol aj na zásadu minimalizovania zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci, keďže nálezom zrušujúcim rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje, sa vytvoril priestor na ochranu namietaného porušenia týchto práv v rámci sústavy všeobecných súdov (obdobne pozri napr. IV. ÚS 128/07). Rovnako ústavný súd prihliadol aj na totožnosť argumentov sťažovateľky týkajúcich sa materiálnej stránky veci, ktoré sa premietli aj do podaného dovolania. Z tohto dôvodu ústavný súd ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovel (výrok 4 nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

53. Vrátením veci na ďalšie konanie a rozhodnutie najvyššiemu súdu sa podľa ústavného súdu dostatočným spôsobom zreparuje porušenie základných práv vyslovených týmto nálezom a z tohto dôvodu nie je potrebné pristupovať k priznaniu primeraného finančného zadost'učinenia, a preto ústavný súd ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovel (výrok 4 nálezu).

54. Sťažovateľka svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia odvodzuje aj od dĺžky konania na všeobecných súdoch, túto okolnosť ale nepremietla aj do sťažnostného petitu a v podanej ústavnej sťažnosti nenamietala porušenie práva

na prejednanie veci v primeranej lehote. Uvažujúc o možných priet'ahoch v napadnutých konaniach, je nutné prihliadnuť aj na ustálenú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu len vtedy, ak s'ťažnosť bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo (I. ÚS 34/99). V prípadoch, v ktorých ústavný súd pri predbežnom prerokovaní s'ťažnosti navrhovateľa zistí, že tie súdne konania, v ktorých navrhovateľ namietal porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote, boli právoplatne skončené ešte pred podaním jeho s'ťažnosti ústavnému súdu, takéto s'ťažnosti ústavný súd odmietne (napr. II. ÚS 32/00, Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 3. 3. 2009, č. 16970/05). Platí, že právoplatným rozhodnutím vo veci samej sa odstraňuje neželaný stav právnej neistoty, ktorý v prípade s'ťažovateľky v čase podania ústavnej s'ťažnosti už nebol prítomný, a preto nároku s'ťažovateľky v tejto rovine nebolo možné vyhovieť.

VI.

Trovy konania

55. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

Ústavný súd rozhodol o náhrade trov konania s'ťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia.

56. Pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal ústavný súd z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vypočítal ako jednu šestinú výpočtového základu, ktorým je priemerná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Výpočtovým základom za úkony v roku 2018 je priemerná mzda za I. polrok 2017, t. j. suma 921 €, a za úkony v roku 2019 je to priemerná mzda za I. polrok 2018, t. j. suma

980 €. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2018 je vo výške 153,50 € a za úkon v roku 2019 je to suma 163,33 €. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2018 (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) a jeden úkon v roku 2019 (vyjadrenie k vyjadreniu odporcu). Právny zástupca sťažovateľky netvrdil ani neosvedčil, že by bol platcom dane z pridanej hodnoty. Úhrada za tri úkony právnej služby ($2 \times 153,50 \text{ €} + 1 \times 163,33 \text{ €} = 470,33 \text{ €}$) spolu s režijným paušálom ($2 \times 9,21 \text{ €} + 1 \times 9,80 \text{ €} = 28,22 \text{ €}$) predstavuje spolu sumu 498,55 € (výrok 3 nálezu).

57. Náhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

58. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu